

Vendar so jih večkrat obiskali in vselej so se posmehovali deklici Smrti, zakaj Galebi so jo često videli z morja, kako se je iztegovala in na prstih kukala skozi grajska okna, odkoder sta jo zmeraj prepodila črni Maček in črni Petelin.

Kako vam gre?

Običajno pozdravno vprašanje pri nas je »Kako vam gre?« ali »Kako se imate?« — Francoz vpraša že malce drugače »Kako greste? (Comment allez-vous?)« in Anglež »Kako delate? (How do you do? izg. Hau du ju du?)« ali »Kako ste? (How are you? izg.: Hau ar ju?)«. »Kako ste?« besedičijo tudi Italijani in Španci, medtem kó vpraša Rumun po počutku in zdravju z besedami: »Ali je vse v redu?« Na Švedskem je običajno pozdravno vprašanje, prevedeno v naš jezik: »Kako stojite?« in v Danski: »Ali dobro živite?«, medtem ko se je udomačil pri Holandcih stavek: »Kako potujete?«

Večina drugih, posebno orientalskih narodov, se pa ne pozdravlja z vprašanji, temveč z željami, kakor n. pr. Afgani, katerih pozdrav: »Mandana baši!« ima lep pomen: »Da bi nikdar ne postal truden!«, ali pa Perzijci, ki si voščijo: »Želim, da bi ne bila tvoja senca nikdar manjša!« Pri Kitajcih se pozdravne formule nanašajo večidel na jed in se glasijo: »Si že obedoval?« ali »Si svoj riž že pojedel?«

Najbolj čuden in smešen pozdrav pa je doma pri zamorcih plemena Vabeke in Lumpembe v Vzhodni Afriki, ki pozdravljajo visokega dostojanstvenika svojega rodu z besedami: »Dober dan, bikec!« »Dobrodošel, veliki bik!« — Bik je namreč pri njih najdragocenejša stvar pod tem božjim solncem.

GUSTAV STRNIŠA:

Bigec.

Živel je graščak, ki je imel prismuknjenega sina. Ker je bil oče že star, je svetoval sinu, naj gre po svetu in si poišče nevesto.

Sin, imenoval se je Bigec, se je takoj napotil. S seboj je nesel samo star trnek in kos kruha.

Ko je dospel pod grad, je srečal starega berača, ki ga je prosil vbogaime. Bigec mu je dal svoj edini kosec kruha. Berač se mu je zahvalil in izginil.

»Ta ima pa urne noge! Pravkar je stal ves reven pred menoj, zdaj ga že ni nikjer!« se je čudil mladenič.

Prišel je v gosto hosto. Temnilo se je. Zeblo ga je in lačen je postal, vendar jo je rezal dalje. Sredi gozda je zagledal blesteče jezero.

Bigec je vrgel svoj trnek v vodo, da bi kaj ujel. Kmalu je dvignil iz vode nekaj težkega. Ko je vrgel tisto stvar na breg, se je začudil. Na trnek se mu je nataknil velikanski črevelj. Spravil ga je v grmovje in legel počivat.

V sanjah pa se mu prikaže povodnjak in ga prosi:

»Vrni mi črevelj! V spanju sem se sezul in vrgel črevelje poleg sebe. Pa si ti brskal s svojim trnkom po vodi in enega ujel.«

»Kaj mi daš zanj?« je vprašal mladenič?

»Biser, ki ti bo svetil po noči, da boš videl ko za dne!« je obljubil velikan.

Bigec je bil zadovoljen. Povodnjak mu je prinesel biser in ga položil poleg njega, a graščakov sin mu je prepustil črevelj.

»Kaj vendar tako blešči, da ne morem spati?« se je vzdramil iz sanj. Zagledal je biser, ki je sijal vanj. Spravil ga je v žep in mirno počival do jutra.

Tudi naslednji dan je hodil po sami hosti. Bilo je že pozno popoldne in lakota ga je mučila. Sedel je med grmovje in premišljeval, kaj naj stori.

Tedaj je zagledal med trnjem maglega možička, ki je bridko jokal:

»Razbojnik krokar me je ukral moji mamicí vili. Pomagaj mi!«

Bigec je dvignil trnek in ga vrgel na pritlikavca. Ujel ga je za hlačice in ga potegnil k sebi.

»Rešil si me. Hvala ti! Evo moje darilce!« je dejal pritlikavec in vrgel dečku jabolko:

»Kadar boš ugriznil vanj, boš takoj nasičen!«

Pritlikavec je izginil. Mladi graščak je brž ugriznil v sad in že je bila lakota potolažena.

Naslednje jutro je našel med grmovjem pot in krepko jo je mahnil proti gradu, ki ga je zagledal na skali

pred seboj. Ko je došel do skale, je hotel kar splezati po njej.

»Ne plezaj po skali! Nà palico! Udari z njo trikrat predse!« je začul tedaj znan glas. Pred njim je stal berač, kateremu je bil mladenič dal svoj kruh.

Slušal je in udaril. Že se je razširila pred njim cesta in kmalu je prišel v grad. V gradu je živel najbogatejši kralj sveta z najlepšo hčerko. Sredi, v visoki krasni dvorani, je stal prestol, kjer je sedel kralj, a poleg njega njegova hči. Ko je zagledal Bigca, ga je vprašal:

»Kaj hočeš tukaj?«

»Daj mi svojo hčer za ženo!«

»Prinesi biser, ki bo sijal lepše ko vsi moji dragulji!« je trdo ukazal kralj, pokazal svoje ogromne zaklade in zažugal mladeniču, da ga bodo raztrgali grajski volkovi, če ne prinese bisera.

Bigec je pa segel v žep in pokazal biser, ki mu ga je podaril povodnjak. Vsi dragulji so obledeli pred njim.

Kralj pa še ni hotel dati hčerke. Obljubil je snubcu, da mu jo bo dal, če bo ostal zdrav in živ mesec dni zaprt v grajski ječi. Upal je, da se ga bo s tem iznebil.

Bigec je bil zadovoljen. Slednji dan je vgriznil v jabolko in si s tem potolažil lakoto. Ko je prišel iz zapora, je bil še živahnejši ko prej.

Zdaj se kralj ni več upiral. Napravil je sijajno poroko. Bigec se je v zlati kočiji peljal z nevesto obiskat svojega očeta, ki je bil tako vesel sinove sreče, da je živel še mnogo, mnogo let.

Ena, dve — — — Miklavž že gre, tri, štiri — — — za njim se parkelj šopiri!

Kdo izmed vas ne pozna tistega prijetnega in tajinstvenega razpoloženja pred praznikom sv. Miklavža? Mladina si pripoveduje pravljice, poje, moli in sedi zvečer v prijetno zakurjeni sobici in je ta čas pridna, nadvse marljiva...

Zato tudi mi ne bomo lenarili, prav res, da ne! Izdelati hočemo nekaj ličnih stvari za praznik tega častitljivega svetnika; mogoče nam prinese potem veliko več kakor smo si želeli, pa tudi črnih parkljev se nam ne bo treba bati.

Miklavža (slika 9) napravimo najbolje iz belega zavijalnega ali risarskega papirja. Najprej si narišemo četrtino kroga s premerom 25 cm; na eno stran pa še načrtamo 1 cm širok rob (slika 1). To obliko izrežemo in jo zlepimo z imenovanim robom skupaj (slika 2). Miklavževo telo je gotovo. 8 cm od vrha vrežemo v stožčasto obliko dvoje odprtini, skozi kateri bomo pozneje potegnili obe roki (slika 3). Za ti vzamemo kos papirja, ki je 15 cm širok in 7 cm dolg, ga zvijemo skupaj v obliki valja (slika 4 spodaj), vtaknemo skozi obe odprtini v telesu in pilepimo (4 zgoraj, dvakrat izrezati!) ročici nanj (slika 6).

Nato narišemo ali naslikamo obraz, ga oblepimo z brado iz vate (slika 5) in Miklavža ozaljšamo. Ko je dolnji rob oblačila lepo okrašen z naslikanim našitkom in ko smo okrasili še rokave, izrežemo mašni plašč (slika 7). Košček barvastega, svetlega papirja zapognemo po dolgem in počez, kakor vidimo na sliki (rob zapognjenega dela leži ob črtasti črti in na zgornjem delu plašča) ter nalepimo nanj, potem ko smo ga zopet razprostrli, spredaj in zadaj po en križ iz pozlačenega papirja; nato Miklavža oblečemo. Škofovsko kapo (slika 8) izrežemo iz dveh delov in jo na straneh sešijemo. Palica je zvita iz žice, ki jo lahko tudi, da se lepše sveti, prelepimo s pozlačenim papirjem.

Parkelj iz preluknjanih kroglic (pripravne so steklene kroglice rdeče ali črne barve, kakor jih običajno rabimo za ovratne verižice) je posebno uporabljiv za okrašenje zavitih Miklavževih daril. Za izdelavo tega nestvorčka potrebujemo tenko cvetlično žico približno 50 cm dolžine. Na njo